

mgr Wojciech Rzepiński

Streszczenie rozprawy doktorskiej pt. *Pojęcie praktyki i jego użycie w polskich aktach normatywnych, w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego oraz w prawoznawstwie*

Prawo zajmuje się tym, co może czynić człowiek – jego praktykami. Intuicyjnie jesteśmy gotowi przyjąć, że prawo pozostaje więc w rozmaitych związkach z różnymi praktykami. Postawienie sprawy w ten sposób otwiera jednak drogę do dyskusji na temat tego na czym owe związki prawa i praktyk miałyby polegać.

Aby dać pole takim dyskusjom w rozprawie doktorskiej prowadzona jest analiza użycia pojęcia praktyki w polskich aktach normatywnych, w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego (i pomocniczo – innych, wybranych sądów) oraz w prawoznawstwie, a co za tym idzie pojmowania praktyk na tych polach. Innymi słowy, problemem badawczym podjętym w rozprawie jest próba odpowiedzi na pytanie, jak – w jaki sposób, realizując jakie funkcje, jakiego typu formułując twierdzenia – używa się pojęcia praktyki w wymienionych wcześniej przedmiotach analizy, gdyż tego rodzaju refleksji nie podejmowano dotąd kompleksowo w naukach prawnych. Analiza użycia pojęcia odsłania natomiast sposób pojmowania praktyk.

Praca została podzielona na trzy części. Część I obejmuje dwa rozdziały poświęcone analizie użycia pojęcia praktyki w polskich aktach normatywnych oraz analizie użycia tego pojęcia w uzasadnieniach orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego. Część II obejmuje sześć rozdziałów, w których odtwarzane są sposoby rozwiązywania problemów teoretycznoprawnych dotyczących reguł prawnych przy użyciu pojęcia praktyki przez wybranych (H. L. A. Harta, R. Dworkina, J. Colemana, G. Pavlakosa, A. Kozak, M. Zirka-Sadowskiego i S. Wronkowskiej). Takie podejście pozwala wykazać, że choć w każdym przypadku do rozważań nad problematyką reguł prawnych używane jest pojęcie praktyki, a nadto używane jest zasadniczo w podobny sposób, to jednak między poszczególnymi koncepcjami powstają istotne różnice na poziomie szczegółowych tez tych teorii. Część III skonstruowana została z dwóch rozdziałów, w których uporządkowane zostały poczynione w dwóch wcześniejszych częściach. Przedstawione zostały w niej wnioski dotyczące sposobów użycia pojęcia praktyki w kontekstach prawnych przyjmując, że jest ono używane w prawie (tj. z perspektywy wewnętrznej wobec prawa) oraz w stosowaniu prawa i refleksji nad naturą prawa (tj. w dwóch ostatnich przypadkach z perspektywy zewnętrznej wobec prawa, zob. rozdział 9). Zaproponowane zostało wyjaśnianie pojęcia praktyki w kategoriach narzędzia służącego charakteryzowaniu aktywności określonych podmiotów, narzędzia służącego

budowaniu argumentacji w toku podejmowania decyzji stosowania prawa oraz narzędzia pozwalającego wyjaśniać naturę prawa. W ostatnim rozdziale przedstawione zostały ustalenia dotyczące pojęcia praktyki prawniczej. Poszerzając typologię M. Matczaka zaproponowane zostało 6 typów użycia pojęcia praktyki prawniczej. W rozprawie argumentuje się również, że praktykę stosowania prawa można traktować jako paradygmatyczną praktykę prawniczą.